

Kommunstyrelsens förvaltning

Datum 2024-11-04
Diarienummer KS/2024:5

Handläggare
Maria Åhström
Telefon 010-234 51 27

Kommunstyrelsen

Hantering av omsorgs- och socialnämndens budgetavvikelse 2024

Bakgrund

Omsorgs- och socialnämnden har prognostiserat underskott mot budget sedan februari 2022 och har sedan dess arbetat med att få sin ekonomi i balans. Kommunstyrelsen har noga följt nämndens ekonomiska utveckling och har vid flertal tillfällen begärt in åtgärdsplaner för en ekonomi i balans.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har varit tydlig med att omsorgs- och socialnämnden måste vidta åtgärder i verksamheten för att hålla budget. Kommunstyrelsen har begärt redovisning av åtgärder, bistått med personella resurser och tilldelat ospecificerat budgettillskott för att ge omsorgs- och socialnämnden så bra förutsättningar som möjligt. Detta arbete har skett i nära och bra dialog med omsorgs- och socialnämnden.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-11-04

Kommunstyrelsens förvaltnings förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen godkänner omsorgs- och socialnämndens budgetavvikelse 2024.
2. Kommunstyrelsen uppdrar till omsorgs- och socialnämnden att i samband med bokslut 2024 inkomma med en ekonomisk analys av verksamheterna både avseende 2025 och utifrån de långsiktiga utmaningarna samt uppföljning av framtagna åtgärdsplaner för ekonomi i balans.

Beslutet skickas till
Omsorgs- och socialnämnden
Ekonomiavdelningen
Akten

Tjänsteskrivelse

Datum 2024-11-04
Diarienummer KS/2024:5

Beskrivning av ärendet

Omsorgs- och socialnämnden har prognostiserat underskott mot budget sedan februari 2022. Avvikelsen 2022 var -19,5 mnkr och 2023 uppgick den till -40,5 mnkr. Innevarande år har avvikelsen varierat från -5,9 mnkr i februari till -14,3 mnkr i augusti.

Omsorgs- och socialnämnden har sedan 2022 arbetat med att få sin ekonomi i balans. Kommunstyrelsen har noga följt nämndens ekonomiska utveckling. Kommunstyrelsen beslutade maj 2022 att omsorgs- och socialnämnden skulle inkomma med en analys och åtgärdsplan för att komma i budgetbalans. Vid kommunstyrelsens sammanträde augusti 2022 informerade omsorgs- och socialnämnden om det aktuella läget och om vilka åtgärder som nämnden arbetar med för att komma i balans. Dialogen landade i att omsorgs- och socialnämnden ska prioritera åtgärder som säkerställer en budget i balans 2023.

Kommunstyrelsen beslutade i december 2022 att uppdra till omsorgs- och socialnämnden att på budgetdialogen i april 2023 redovisa konkreta resurssatta åtgärder för en ekonomi i balans 2023 och en ekonomisk analys av nämndens hela verksamhetsområde utifrån de långsiktiga utmaningarna.

Omsorgs- och socialnämndens ekonomiska situation försämrades 2023. Förvaltningsledningen signalerade om brister i underlag för verksamhetens verksamhetsdata, såsom volymer, kapacitet, resursfördelning etc. Det begränsade förvaltningens möjligheter att fatta beslut om åtgärder, på olika nivåer i organisationen.

Under våren 2023 slutade förvaltningens två ekonomer. För att upprätthålla ekonomifunktionen beslutades om resurstöd från kommunstyrelsens förvaltning. Under hösten 2023 tillsatte omsorgs- och socialförvaltningen en tillfällig ekonomresurs. Under 2024 rekryterades ekonomer med full bemanning från augusti 2024. Ekonomistrateg har under perioden augusti 2023 – december 2024 arbetat 50-60 procent som internt konsultstöd.

Kommunstyrelsens förvaltning har under 2023-2024 på flera sätt utgjort stöd till omsorgs- och socialförvaltningen i syfte att utveckla ekonomistyrning, verksamhetsuppföljning och förvaltning av verksamhetssystem enligt kommunens förvaltningsmodell.

Aktiviteter som genomförts eller pågår:

- Prognosmodell för behov av LSS-bostäder
- Genomlysning av resursfördelning inom nämndens verksamhetsområden
- Projekt för att skapa gemensam verksamhetsdata för styrning och uppföljning
- Förvaltningsmodell för omsorgs- och socialförvaltningens verksamhetssystem
- Resursfördelningsmodell LSS från kommunfullmäktige till nämnd

Tjänsteskrivelse

Datum 2024-11-04
Diarienummer KS/2024:5

Utöver ovan nämnda aktiviteter arbetar omsorgs- och socialförvaltningen vidare med de handlingsplaner för ekonomi i balans som nämnden har beslutat.

Kommunstyrelsen beslutade 2024-03-27 § 61 att de nämnder som fortsatt uppvisar underskott vid tertialuppföljningen i april ska inkomma med åtgärdsplaner för en ekonomi i balans.

Vid budgetdialogen 2024-09-17 redovisade omsorgs- och socialnämnden en plan på konkreta och bra åtgärder som är aktuella för att nå ekonomisk balans i budget 2025. Vid det tillfället kommunicerades att det återstår 4 mnkr. Det finns ytterligare ett antal olika åtgärder som utreds för att klara uppdraget så nämnden tror sig kunna klara verksamheten inom tilldelad driftram. Kommunstyrelsen beslutade 2024-10-23 att tilldela omsorgs- och socialnämnden 2,5 mnkr för uppstart av en sådan omställning i form av "Team Hemmaplan" i Mål och budget som beslutas av kommunfullmäktige 2024-11-26.

Omsorgs- och socialnämnden har både 2023 och 2024 tillförts medel i driftram utöver ordinarie resurstilldelning. 2023 med 5,85 mnkr främst till särskilda ändamål. 2024 med 20 mnkr som ett ospecificerat tillskott och ytterligare 7,4 mnkr för statlig satsning.

Kommunstyrelsen har hela tiden sedan obalansen i nämndens ekonomi uppstod varit tydlig med att det krävs åtgärder från omsorgs- och socialnämnden för att förändra verksamheten så att den inryms i tilldelad budgetram. Kommunstyrelsen har samtidigt velat undvika kortsiktiga tillfälliga åtgärder som kan ge större skada än nytta långsiktigt, exempelvis utifrån kompetensförsörjningsperspektivet. Kommunstyrelsen har stöttat nämnden i och med 20 mnkr ospecificerat budgettillskott och extra resurs i form av stöd från bland annat ekonomistrateg.

Kommunstyrelsens förvaltning kommer att fortsätta en nära dialog med omsorgs- och socialförvaltningen för att stödja arbetet med en ekonomi i balans. Det är av största vikt att nämnden uppnår ekonomisk balans då många av kommunens framtida utmaningar kommer att landa inom omsorgs- och socialnämnden.

Kommunstyrelsens förvaltning

Andreas Capilla
Kommundirektör

Maria Åhström
Ekonomichef